

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 427/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti C., s. r. o., P., zastúpenej advokátom JUDr. J. G., P., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 101/2012 z 26. apríla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti C., s. r. o., P. odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. augusta 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti C., s. r. o., P. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 101/2012 z 26. apríla 2012.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 29. marca 2010 na Okresnom súde Prešov žalobu proti odporcom, a to M. a S. B., o náhradu za užívanie nehnuteľnosti. Ďalej sťažovateľka uviedla: «Súd prvého stupňa konanie zastavil uznesením sp. zn. 28 C 70/2010-180 z 14. 12. 2011... v zmysle ust. § 10 ods. 1 až 3 zákona č. 71/1992 Zb., o súdnych poplatkoch (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), keď zistil, že sťažovateľka v zmysle výzvy súdu sp. zn. 28 C 70/2010-177 zo 17. 10. 2011 neuhradila súdny poplatok za návrh na začatie konania, ktorý súd určil vo výške 2.634,50 EUR... Sťažovateľka bola súdom prvého stupňa poučená, že ak nebude poplatok v určenej lehote zaplatený, súd konanie zastaví. Výzva bola sťažovateľke doručená prostredníctvom právneho zástupcu dňa 19. 10. 2011.

Proti tomuto uzneseniu, a to proti obidvom výrokom podala sťažovateľka odvolanie... Sťažovateľka namietala uznesenie prvého stupňa z dôvodu, že súdny poplatok za podanie návrhu jej bol vyrubený v nesprávnej výške, teda vo výške odporujúcej úprave podľa zákonných predpisov, a preto žiadala napadnuté uznesenie prvostupňového súdu zrušiť...

O odvolaní rozhodoval Krajský súd Prešov, ktorý uznesením sp. zn. 17 Co 13/2012 zo 14. 02. 2012 rozhodol tak, že potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o zastavení konania a zmenil uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť odporcovi v 1/ rade trov konania... a odporca v 2. rade nemá právo na náhradu trov konania.

Krajský súd ďalej zaviazal navrhovateľa zaplatiť odporcovi v 1. rade náhradu trov odvolacieho konania...

Voči uzneseniu Krajského súdu Prešov sp. zn. 17 Co 13/2012 zo 14. 02. 2012 podala sťažovateľka dovolanie... o ktorom rozhodol porušovateľ sťažnosťou napadnutým uznesením sp. zn. 2 Cdo 101/2012 z 26.04.2012 tak, že dovolanie sťažovateľky odmietol a zaviazal sťažovateľku na náhradu trov dovolacieho konania vo výške 79,58 EUR...

V konaní nebolo sporné, že všeobecný súd žiadal od sťažovateľky zaplatiť súdny poplatok vo výške 2.634,50 EUR napriek tomu, že správne mal žiadať zaplatiť súdny poplatok vo výške 2.635.- EUR, tzn., že všeobecný súd žiadal zaplataenie poplatku v sume o 0.50 EUR nižšej ako určuje zákon č. 71/1992 Zb..

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že všeobecný súd žiadal sťažovateľku o zaplataenie poplatku vo výške odporujúcej úprave podľa tohto zákona a preto podľa sťažovateľky všeobecný súd nebol oprávnený v prípade nezaplataenia takéhoto súdneho poplatku zo strany sťažovateľky konanie zastaviť...

Postup všeobecného súdu nezodpovedá právu sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie.

V rozhodovanej veci sa preto postup všeobecného súdu nedá nazvať ináč ako svojvôľa, založená na nerešpektovaní kogentných noriem.»

3. Sťažovateľka na základe uvedeného v sťažnosti žiada, aby ústavný súd rozhodol nálezom takto rozhodol:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné právo spoločnosti C., s. r. o. na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy... a podľa článku 36 ods. 1 Listiny... a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru... uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 101/2012 z 26. 04. 2012, porušené bolo.

3. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. 04. 2012 sp. zn. 2 Cdo 101/2012 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť spoločnosti C., s. r. o., trovy konania vo výške 254,88 €... v prospech JUDr. J. G... do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom

na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľka domáhala. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označila za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Z uvedeného v okolnostiach danej veci vyplýva, že keďže sa sťažovateľka, v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane zastúpená advokátom, v návrhu na rozhodnutie sťažnosti (ale tiež v rámci sťažnosti ako takej, pozn.) nedomáhala vyslovenia porušenia v sťažnosti označených práv tiež uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 Co 13/2012 zo 14. februára 2012, ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľky na začatie konania v zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde sa uvedeným uznesením krajského súdu nemohol zaoberať. V ďalšom posudzoval už iba (v sťažnosti a jej petite) namietané uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 101/2012 z 26. apríla 2012.

9. K skutočnostiam uvedeným v bode 8 ústavný súd už iba dodáva, že sťažovateľka je kvalifikovane zastúpená advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (II. ÚS 117/05, IV. ÚS 320/07). Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

10. Zo sťažnosti vyplýva, že podstata kľúčovej námietky sťažovateľky spočíva v tvrdení, že k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo tým, že najvyšší súd nesprávne interpretoval pri rozhodovaní o jej dovolaní § 10 ods. 2 písm. e) zákona o súdnych poplatkoch.

11. Ústavný súd v tejto súvislosti považoval za potrebné zdôrazniť, že nesprávna interpretácia a aplikácia právnych noriem v rozhodovacej činnosti všeobecného súdu nemá automaticky za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv. Ústavný súd tento záver stabilne uplatňuje vo svojej rozhodovacej činnosti, keď pri predbežnom prerokúvaní sťažností posudzuje opodstatnenosť sťažností (z hľadiska existencie dôvodu na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) aj z hľadiska intenzity namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávneho rozmeru v kontexte s ich únosnosťou z hľadiska požiadaviek na ochranu práva, ktorého porušenie sa namieta (m. m. IV. ÚS 362/08).

12. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). S odvolaním sa na uvedenú judikatúru ústavného súdu sťažnosť, ktorou sťažovateľka namieta porušenie označených práv namietaným uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 101/2012 z 26. apríla 2012, treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

13. Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 101/2012 z 26. apríla 2012 vyplýva, že dovolanie sťažovateľky bolo odmietnuté. Sťažovateľka považovala dovolanie za prípustné podľa § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien (ďalej len „OSP“) na tom základe, že zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku je porušením jej práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že námietka sťažovateľky nie je dôvodná, a konštatoval:

„Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia

uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a v dostatočnej miere uviedol, v čom spočíva podstata námietok účastníkov a dostatočne sa s nimi skutkovo a právne vysporiadal. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných ustanovení neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Poukázal na to, že súd prvého stupňa vyrubil navrhovateľke súdny poplatok o 70 centov nižší, než mal byť správne vyrubení. Keďže súdny poplatok bol vyrubení v prospech navrhovateľky, správne postupoval súd prvého stupňa, keď po uplynutí lehoty na jeho zaplataenie a po upozornení na následky jeho nezaplataenia, konanie zastavil. Dostatočne taktiež odôvodnil aj svoje rozhodnutie o trovách konania.

Najvyšší súd... dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy... a že odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako celok s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy... v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv navrhovateľky.

Dovolateľka v dovolaní taktiež namietala nesprávne vyrubenie súdneho poplatku v jej prospech. Zastavenie konania pre nezaplataenie tohto súdneho poplatku súdom prvého stupňa a následne potvrdenie tohto rozhodnutia odvolacím súdom považuje dovolateľka za svojvoľu.

K uvedenému dovolací súd uvádza:

Navrhovateľka sa domáhala voči odporcovi 1/ zaplataenia 39 088 € s príslušenstvom, voči odporcom 1/, 2/ zaplataenia spoločne a nerozdielne sumy 4 832 € s príslušenstvom, teda

spolu bolo predmetom konania zaplatenie 43 920 € s príslušenstvom. Navrhovateľka nebola v zmysle § 138 O. s. p. oslobodená od súdnych poplatkov a konanie nebolo vecne oslobodené od platenia súdnych poplatkov. Súdny poplatok vo výške 6 % z uplatneného nároku predstavoval sumu 2 635,20 € (položka 1a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch). Výsledná suma mala po zaokrúhlení v zmysle § 7 ods. 1 písm.a/ uvedeného zákona predstavovať sumu 2 635 €, pretože poplatok sa vypočíta s presnosťou na eurocenty tak, že ak suma prevyšujúca celé číslo je menšia ako 50, poplatok sa zaokrúhli na celé euro nadol. Keďže suma prevyšuje celé číslo - bola v danej veci 20 centov - mal sa zaokrúhliť súdny poplatok na celé euro nadol, t. j. sumu 2 635 €. Súd prvého stupňa vyrubil navrhovateľke súdny poplatok vo výške 2 634,50 €, teda o 0,50 € nižšie, než určuje zákon č. 71/1992 Zb. Tvrdenie dovolateľky o určení nesprávnej výšky súdneho poplatku je teda správne, no dovolateľka vôbec nezaplatila súdny poplatok.

V nadväznosti na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že v prejednávanej právnej veci bol síce prvostupňovým súdom navrhovateľke nesprávne vyrubený súdny poplatok (o 0,50 € nižší) no v prospech navrhovateľky. Takýto postup súdu však nemožno hodnotiť ako závadný procesný postup súdu, ktorým by jej bola znemožnená realizácia procesných práv priznaných jej procesným predpisom. Odlišná situácia by vznikla, ak by navrhovateľke bol vyrubený vyšší súdny poplatok, v dôsledku nezaplatenia ktorého by došlo k zastaveniu konania. O takýto prípad však v tejto veci nejde.

Keďže prípustnosť dovolania navrhovateľky nemožno vyvodiť z § 237 a § 239 O. s. p. Najvyšší súd... tento opravný prostriedok odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., pričom sa nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.“

14. Z odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu (bod 13) jasne vyplýva, prečo podľa názoru najvyššieho súdu nebolo v danej veci prípustné dovolanie, a to ani na základe § 237, ale ani na základe § 239 OSP. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že sťažovateľka v podanej sťažnosti ani bližšie neuvádza, v čom konkrétne pochybil najvyšší súd v rámci jeho namietaného uznesenia. Sťažovateľka bez ďalšieho tvrdí, že „Arbitrárnym postupom zo strany porušovateľa (najvyššieho súdu pozn.) došlo zároveň aj k zásahu do princípu právnej istoty, ako súčasti právneho štátu...“. Dôvody odmietnutia dovolania

uvedené v rozhodnutí najvyššieho súdu možno považovať z ústavného hľadiska za dostatočné a relevantné. Vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu ich možno rozumne zahrnúť pod znenie a zmysel procesných právnych noriem aplikovaných v danej veci.

15. Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené skutočnosti nedomnieva, že by závery najvyššieho súdu v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavné neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné so sťažovateľkou označenými právami.

16. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že z argumentácie sťažovateľky a obsahu listín pripojených k sťažnosti nevyplýva možnosť opačného záveru pri prerokovaní sťažnosti v merite veci. Z uvedeného dôvodu odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

17. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

18. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. októbra 2012

